

MƯU SINH

Trần Trung Chính

Cộng đồng Người Việt Ty Nạn Cộng Sản chỉ mới hiện hữu trên đất nước Hoa Kỳ suýt soát gần 30 năm, kể từ ngày 30 tháng 4 năm 1975. Thời gian này chưa phải là dài nếu so sánh cùng với những cộng đồng các sắc tộc thiểu số khác, tuy nhiên nếu so sánh một cách biểu kiến về các lãnh vực buôn bán kinh doanh, hay một số thành tựu về khoa bảng học vấn... thì cộng đồng Việt Nam không những không thua kém bất kỳ các cộng đồng thiểu số khác, mà còn có khả năng vượt trội hơn những cộng đồng thiểu số khác đã hiện hữu trên đất nước Hoa Kỳ trước cộng đồng Việt Nam Ty Nạn Cộng Sản.

Một thống kê không chính thức cho hay rằng tỉ lệ người Việt Nam có văn bằng đại học (đang sống trên đất Mỹ) khoảng 20%, như vậy 80% những người không có văn bằng đại học sinh nhai mưu sinh như thế nào? Người ta đã nói khá nhiều về Main Stream (Dòng Chính) trong lĩnh vực chính trị như vận động bầu cử, ứng cử, tranh cử... của người Việt, nhưng tôi thấy ít có tác giả nào đề cập đến Main Stream trong lĩnh vực kinh tế, nhất là lĩnh vực tìm ra được công ăn việc làm cho thành phần đa số 80% những người không có cơ may tốt nghiệp đại học.

Bài viết này của tôi chỉ đề cập đến một phần nhỏ của khía cạnh tìm công ăn việc làm một cách chính quy hầu giúp cho những người Việt thiếu cơ may tốt nghiệp đại học có thể “survive” được trong một xứ sở tân tiến nhiều năng động và nhiều đổi thay như xứ sở Hoa Kỳ này. Hy vọng những manh mối thông tin cơ bản này có thể giúp quý vị độc giả rút ngắn được thời gian mò mẫm cũng như có thể mau chóng hội nhập vào xã hội Hoa Kỳ để chúng ta còn dư thì giờ “enjoy” những thú vui khác.

Dòng chính trong kinh tế Hoa Kỳ bị chi phối bởi 3 thể lực chính:

- 1/ Truyền thông
- 2/ Tài chánh
- 3/ Nghiệp đoàn

Nghiệp đoàn tại Hoa Kỳ mang danh hiệu Union (khác với nghiệp đoàn Âu Châu mang danh hiệu Syndicat) là một tổ chức điều hành những hoạt động của khối công nhân lao động. Động từ “điều hành” bao gồm nhiều ý nghĩa, đại khái có thể kể ra như sau: Chiêu Mộ – Huấn Luyện Kỹ Năng – Tìm Kiếm và Phân Bỏ Việc Làm – Quản Trị và Đầu Tư Các Phúc Lợi (cho toàn thể thành viên của Nghiệp Đoàn). Trong phạm vi giới hạn của bài viết này, tôi chỉ chú trọng đến Apprenticeship Program của Nghiệp Đoàn để giúp các độc giả Việt Nam có cơ hội “mưu sinh” trong bối cảnh khó khăn của nền kinh tế Hoa Kỳ hiện nay.

Chương Trình Học Việc của Nghiệp Đoàn (Apprenticeship Program) là một chương trình vừa học vừa làm mà Nghiệp Đoàn đứng ra tổ chức đào tạo tay nghề chuyên môn cho các công nhân có trình độ tốt nghiệp Trung Học Phổ Thông (High School Diploma) hay tương đương (GED), ban ngày đi làm tại các hãng xưởng do Dispatcher của Nghiệp Đoàn giới thiệu, ban đêm đi học chuyên môn tại các Training Center của Nghiệp Đoàn. Thông thường, chương trình học kéo dài trong 5 năm, mỗi tuần chỉ học có 2 buổi mỗi buổi học chỉ có 3 giờ. Một niên khóa có 2 semesters thường bắt đầu vào cuối tháng tám và chấm dứt vào cuối tháng năm, nếu kể cả một tuần nghỉ Spring Break vào giữa 2 semesters trong năm và thời gian nghỉ giữa 2 niên khóa, thì có thể coi là apprentice có được 3 tháng hè. Thời gian nghỉ hè, apprentice (thợ học việc) vẫn đi làm và nếu muốn nghỉ vacation, nhà trường khuyến cáo nên lấy vacation vào lúc nghỉ hè dài hơn 2 tháng này. Lương bổng của apprentice tùy thuộc vào lương bổng của thợ chuyên nghiệp (journeyman) và tùy thuộc vào năm học của apprentice. Thí dụ tại vùng vịnh San Francisco, thợ chuyên nghiệp (journeyman) của ngành Sheet Metal Workers được Union “deal” với giới chủ nhân trả 39 dollars/một giờ, thì người apprentice học semester đầu tiên của năm thứ nhất được Union quy định bằng 35% lương của thợ chuyên nghiệp, nghĩa là được hưởng lương 13.65 dollars/một giờ. Cứ mỗi semester thi đậu, đồng lương được tăng 5%. Trong khi đó, Nghiệp Đoàn địa phương tại San Diego (cũng trong ngành Sheet Metal Workers) lại quy định apprentice học semester đầu tiên của năm thứ nhất được hưởng lương bằng 50% của thợ chuyên nghiệp!

Sau đây là những ngành nghề mà Union (của những ngành nghề ấy) có Apprenticeship Program – dĩ nhiên các chi tiết về học tập và điều kiện lương bổng của các apprentice của các ngành nghề đều không giống nhau về mặt chi tiết -:

- 1/ Automotive Technician
- 2/ Bricklayers Apprentice
- 3/ Carpenter Apprentice
- 4/ Cement Mason
- 5/ Communication Technician
- 6/ Culinary / Pastry
- 7/ Drywall / Lathing
- 8/ Electricians
- 9/ Floor Covering
- 10/ Glazier
- 11/ Hardwood Floor Layers
- 12/ Heat and Frost Insulator and Asbestos Workers
- 13/ Field Iron Workers
- 14/ Shop Iron Workers
- 15/ Laborers
- 16/ Utility Landscape
- 17/ Meat Cutters / Sausage Makers
- 18/ Millwright Workers

- 19/ Operating Engineer
- 20/ Painting and Decorating
- 21/ Piledrivers
- 22/ Plastering Industries
- 23/ Plumbing, Pipefitting and Refrigeration
- 24/ Roofer
- 25/ Sheet Metal Workers
- 26/ Sprinkler Fitter
- 27/ Stationary Engineer
- 28/ Surveyors
- 29/ Drywall Taper
- 30/ Tile Finisher

Trong cộng đồng Việt Nam, số người mở tiệm sửa xe hơi, làm đồng bodyshop không phải là ít, đại đa số các chuyên viên về xe hơi đều tốt nghiệp ở các trường colleges (kể cả trường tư và community college cho nên ít có ai để ý đến Apprenticeship Program của Automobile Technician. Tuy nhiên có một số dữ kiện mới mà chúng ta cần để ý đến ngành này, đó là trong vòng 5-10 năm tới, theo chỉ tiêu của Bộ Giao Thông Vận Tải Liên Bang, 2/3 số xe mới bán ra phải là xe hybrid, tức là xe vận hành bằng điện với một ít nhiên liệu. Hoa Kỳ là thị trường tiêu thụ xe hơi lớn nhất thế giới, cho nên tất cả các quốc gia sản xuất ra xe hơi đều phải tuân thủ theo những quy định và ý thích của khách hàng Hoa Kỳ. Buộc phải sử dụng động cơ hybrid vì ảnh hưởng giá dầu càng ngày càng gia tăng (mà không có cơ may giảm giá, cho dù các quốc gia trong tổ chức OPEC có gia tăng sản lượng xuất cảng dầu thô đi nữa). Lý do thứ hai quan trọng không kém, đó là các động cơ nhiệt hiện nay dùng nhiên liệu dầu hỏa đã thải ra quá nhiều khí carbonic (cũng thường được nghe dưới tên dioxide carbon) gây ô nhiễm nghiêm trọng cho bầu khí quyển chúng ta đang sinh sống khiến chính phủ liên bang phải có biện pháp để giảm thiểu số lượng khí carbonic độc hại cho sức khỏe của con người. Sự chuyển đổi từ động cơ nhiệt sang động cơ điện với một chút ít nhiên liệu cũng sẽ tác động đến thị trường sửa chữa lắp ráp, thị trường chế tạo các đồ parts và thị trường buôn bán và phân phối các đồ phụ tùng xe hơi kiểu động cơ mới. Thời gian trôi qua rất nhanh, để thích ứng với tình thế mới, thiết tưởng độc giả Việt Nam chúng ta chuẩn bị ngay từ bây cũng không phải là quá sớm.

Trong 30 ngành nghề có Apprenticeship Program mà tôi vừa liệt kê ở trên, có một số ngành nghề mà tôi nghĩ là còn xa lạ với người Việt Nam mình, cho nên xin mạn phép được giải thích thêm một số chi tiết cho dễ hiểu (tôi không dám dịch ra tiếng Việt vì trong xã hội Việt Nam không có danh từ tương đương để chỉ những danh từ nghề nghiệp xa lạ này):

Communication Technician: là những chuyên viên chuyên lắp đặt, sửa chữa và bảo trì các đường cable của điện thoại, truyền hình, internet...

Drywall / Lathing: thợ làm tường khô và làm tường trát vữa. Sở dĩ có tên là tường khô (drywall) để phân biệt với tường xây gạch do bricklayers làm cũng như tường bê tông đúc sẵn (được lắp đặt vào các buildings nhiều tầng) loại tường bê tông đúc sẵn này do cement mason làm. Thợ làm tường khô dựng vách trong các buildings lớn.

Floor Covering: đây là thợ lót thảm trong các văn phòng ở các buildings hay lót thảm trong các residential houses và các apartments.

Glazier: thợ lắp đặt những tấm kính to lớn và nặng ở các mặt tiền của những buildings cao tầng.

Hardwood Floor Layers: thợ lắp đặt những tấm ván trên sàn nhà của những văn phòng làm việc hay của nhà ở.

Heat and Frost Insulator and Asbestos Worker: là những người thợ làm việc để sản xuất ra những vật liệu cách nhiệt hay giữ độ lạnh dùng trong lãnh vực xây dựng.

Field Iron Worker: là những người thợ lắp ráp (kể cả hàn bằng điện) những mảnh rời kim loại cho các công trình xây dựng bằng sắt, thí dụ như thành cầu, đà ngang, trụ sắt, khung mái nhà bằng sắt...

Shop Iron Worker: những người thợ sắt làm việc trong shop, hoàn tất sẵn sàng những mảnh rời kim loại để đưa ra công trường lắp ráp.

Millwright: là những người thợ chuyên dựng dàn dáo, lắp đặt và bảo trì các trang cụ dùng trong ngành xây dựng.

Operating Engineer Worker: là những người thợ sử dụng và điều khiển các loại xe cơ giới như máy ủi đất, máy đào đất, máy trộn hồ, máy cần cẩu... Những người thợ sửa chữa các loại máy cơ giới nặng vừa kể trên cũng nằm trong Union của ngành này, nhưng được đào luyện trong ngành sửa chữa.

Piledrivers: là những người thợ sử dụng và điều khiển các loại máy để xây dựng móng cầu hay những công trình sâu dưới mặt biển như cầu tàu, bến cảng...

Sprinkler fitter: luật lệ an toàn của Hoa Kỳ quy định mọi industrial buildings đều phải có hệ thống xịt nước tự động khi có báo động hỏa hoạn, do đó ngoài hệ thống nước tiêu dùng, hệ thống thoát nước thải (do plumbing và pipefitting worker làm), bắt buộc phải có hệ thống xịt nước tự động để chữa cháy – hệ thống này do sprinkler fitter worker làm.

Sheet Metal Worker: là những người thợ cắt những tấm sắt có tráng kẽm để ráp lại thành những đường ống gắn vào mỗi tầng của industrial buildings, của commercial buildings hay của những nhà houses, những apartments hoặc condominium.

Những đường ống này gắn liền với những máy quạt lớn để đem không khí sinh hoạt vào trong các buildings, những đường ống này cũng được gắn liền với hệ thống air conditioning để điều hòa nhiệt độ vào mùa hè, cũng như được gắn vào hệ thống sinh nhiệt để mang lại sự ấm áp trong mùa đông.

Stationary Engineer Worker: đây là những người thợ điều hành và bảo trì những tiện nghi khác nhau của những buildings lớn, của những hệ thống bệnh viện, của những hãng chế tạo sữa và sản phẩm phụ của sữa, của những cơ xưởng làm bánh kẹo, của những nhà máy lọc và phân phối nước, của những nhà máy tái chế nước thải, những tiện nghi của nhà tù nơi mà những máy quạt, máy điều hòa không khí, những máy sản xuất nhiệt sưởi ấm trong mùa đông rất cần đến sự an toàn cho đời sống con người.

Trước kia, khi cần tìm những địa chỉ của những Union và những Training Center có Apprenticeship Program hơi nhiều khê và lâu lác: trước hết bấm số 411 để hỏi operator về số điện thoại của văn phòng địa phương của Nghiệp Đoàn mà mình muốn tìm. Khi biết số điện thoại rồi thì phải gọi trực tiếp đến văn phòng của Nghiệp Đoàn để xin địa chỉ, sau đó đi thẳng đến văn phòng địa phương của Nghiệp Đoàn để điền đơn xin gia nhập Apprenticeship Program đồng thời biết thêm các chi tiết tuyển lựa khác. Bây giờ, sau khi khi có những mạng lưới truy cập như Yahoo, như Google... công việc tìm kiếm địa chỉ các Union sẽ dễ dàng và nhanh chóng hơn vì hầu hết các Union đều có website riêng của họ. Tuy nhiên, phương pháp truy tìm địa chỉ kiểu cổ điển vẫn còn giúp ích cho những ai (vì nhiều lý do khác nhau) chưa quen thuộc với internet. Thậm chí, ngoài phương pháp gọi tổng đài điện thoại 411, quý đồng hương Việt Nam của tôi còn có thể tìm thấy số điện thoại và địa chỉ của một số văn phòng nghiệp đoàn địa phương trong điện thoại niên giám (yellow book) của các công ty điện thoại địa phương.

Xin chúc quý đồng hương Việt Nam nhiều may mắn

Trần Trung Chính

San José ngày 25 tháng 4 năm 2005

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:

<http://www.vietnamvanhien.org/TranTrungChinh.html>

www.vietnamvanhien.net

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 9200 TÁC PHẨM